

ΑΝΑ ΤΗΝ ΙΤΑΛΙΑΝ.

BARI, 16)28 Φεβρουαρίου.

BARI

Μακρὸς, εὐρύτατος καὶ ἔρημος ὁ Corso σιγᾷ αἱ μικραὶ ἐξ ἀερίφωτος φλόγες τῶν λαμπτήρων ὑπνῆλαι ἐρηγο-
ροῦσιν ἐν τῇ νυκτί, ὥς τῶν κατοίκων τούτων αἱ διάνοιαι
κατὰ τὴν ἡμέραν. Τὸ μεσονύκτιον βραδέως καὶ ἀνιαρῶς
ἐπέρχεται καὶ ἡ Bari ἀπὸ πολλοῦ κοιμᾶται· κοιμῶνται
οἱ ἔμποροι, κοιμῶνται οἱ ἀγαθοὶ καὶ ἀξέστοι ἐπαρχιώται,
κοιμῶνται ὅλοι. Εἰργάσθησαν τὴν ἡμέραν ὅλην, εἰσκο-
μίζοντες ἐν τῇ πόλει καὶ παρὰ τὸν λιμένα τὸν πλοῦτον
ὃν ἡ γῆ παχεῖα καὶ εὐφορὸς ὡς τροφὸς Ἀνδρία διδῶσιν
αὐτοῖς ἀκαμάτως ἀπὸ τοῦ λιμένος τὰ φορτηγὰ τῶν
Ἀγγλῶν ἀτμόπλοια θ' ἀποκομίσωσι τὸν πλοῦτον αὐτὸν
ἀντὶ ποσότητός τινος χρυσοῦ, οὐ ὁ πολὺς διὰ τῶν θυλα-
κειῶν τῶν ἐποίκων γερμανῶν διερχόμενος θ' ἀπέλθῃ καὶ
πάλιν ἐκεῖ ὅθεν ἦλθεν, ὥς τὸ μηνιαῖον τῆς θηλαζούσης
τὸ τέκνον Ἑβραίου τροφοῦ.

Γερμανοὶ ἀπορροφῶντες τὸν πλουσιώτερον τῆς ἐργα-
σίας χυμὸν ἐδῶ, ἐν Πάτραις, ἐν Θεσσαλονίκῃ, ἐν τῇ
Τουρκίᾳ, ἐν Ρουμανίᾳ, ἐν Ρωσίᾳ, πανταχοῦ. Διὰ τὴν οἱ
Γερμανοί;

Βαρὺ ἐν τῇ νυκτί σιγῇ τὸ βῆμά μου ἐπὶ τοῦ λιθο-
στρώτου ἤχῃ, κρατοῦν τῆς σιωπῆς καὶ τῆς ἐρημίας· τὸ
βῆμα ἐνὸς Ἑλλήνος δεσπόζον τῆς ὑπνωττούσης Bari.
Βάρυον εἶχον ἀποκαλέσει τὴν πόλιν οἱ μετὰ τοὺς πρώτους
Πελασγοὺς ἐπελθόντες ἄποικοι Ἕλληνες· ὑπῆρξε τότε
μία τῶν ἐπισημοτέρων πόλεων τῆς Μεγάλῃς Ἑλλάδος·
ἐπίσημος ὑπὸ τοὺς Ῥωμαίους· μετὰ τούτων ἔπεσεν, δού-
λη ἔκτοτε ὡς ἡ Ἰταλία πᾶσα, ὑπὸ τοὺς Γότθους τοῦ
Τωτίλα, καὶ ὑπὸ τοὺς Λογγοβάρδους εἶτα. Λεηλατη-
θεῖσα ὑπὸ Κώσταντος τοῦ Β', πεσοῦσα καὶ πάλιν ὑπο-
πεσοῦσα καὶ πάλιν ὑπὸ τοὺς Λογγοβάρδους τοῦ Βενε-
θέντου περιῆλθε τέλος καὶ ἐπὶ μικρὸν ὑπὸ τὸ κράτος
τῶν Βυζαντινῶν Αὐτοκρατόρων καὶ ὑπῆρξεν ἐπὶ πολ-
λοὺς αἰῶνας εἰς τῶν πλουσιωτέρων λιμένων διὰ τοὺς
Ἕλληνας ἐμπόρους τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας.
Μετὰ μακρὰν σειρὰν στάσεων κατὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ ζυ-
γοῦ, ἐν αἷς ἐκάλει εἰς βοήθειαν ποτὲ μὲν τοὺς Σαρακη-
νοὺς, ποτὲ δὲ τοὺς Λογγοβάρδους, τοὺς Βενετοὺς, τοὺς
Νορμανδοὺς, κατάρθωσε τέλος ἐν τῷ ἐνδεκάτῳ αἰῶνι ἡ
ἀποσείση ἐκεῖνον, ἀποδεχομένη τοὺς Νορμανδοὺς δοῦκας.
Κατὰ τὸν αὐτὸν περίπου χρόνον τρία ἐγγώρια πλοῖα
μετήνεγκαν ἐν τῇ πόλει ἀπὸ Ἀντιοχείας τὸ σῶμα τοῦ Ἀ-
γίου Νικολάου, διατηρούμενα ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ ναῷ
κειμῆλιον ὅπερ οἱ ἀγαθοὶ Βαρύσιοι ἐξετίμησαν ἀείποτε
μᾶλλον καὶ τῆς ἰδίας αὐτῶν ἐλευθερίας, ἣν ἄλλως τε
ἀπὸ δύο μόνων δεκαδῶν ἐτῶν ἤρξαντο γνωρίζοντες. Ἐ-
κλιναν ἔτι τὴν κεφαλὴν, χαμηλότερον ἢ πρὸ τοῦ Ἀγίου
Νικολάου, πρὸ δουκῶν καὶ τυράννων, οὓς βασιλεῖς καὶ
αὐτοκράτορες ἐπεμπον αὐτάρχας. Ἐκλινε καὶ πάλιν ἡ
Bari ἀλλ' ἐπὶ βραχὺ, ὑπὸ τὸν αὐτοκράτορα Ἐμμανουὴλ
Κομνηνόν, καὶ πάλιν ὑπὸ τοὺς Νορμανδοὺς, ὑπὸ τοὺς
Ἀνεοβίους, ὑπὸ τοὺς Ἀραγωνίους, ἐνωθεῖσα τέλος τὸν
15' αἰῶνα μετὰ τοῦ βασιλείου τῆς Νεαπόλεως καὶ
ἔκτοτε κοινὰς σχοῦσα μετὰ τούτου τὰς τύχας ὑπὸ τοὺς
Ἰσπανοὺς, τοὺς Αὐστριακοὺς, τοὺς Βουρβῶνας. Τὸ 1860
ἡ φωνὴ ἐνὸς ἥρωος καλοῦντος τοὺς λαοὺς εἰς ἐλευθερίαν

κατέφθασε καὶ ἐνταῦθα καὶ οἱ Βαρύσιοι ἀπήντησαν. . .
ζητωκραυγάζοντες τῷ Γαριβάλδῃ, ὅστις χιλίους μόνον
ἄγων τρελλοὺς τότε καλουμένους, διὰ τῆς ἀναπαλλούσης
τὸ ὄνομά του ἡχοῦς μόνον μετεμόρφου μαγικῶς τὰς ἀγέ-
λας τῶν δούλων εἰς λαὸν ἐνθουν, καὶ ἐκάλει πρῶτος τὴν
ἐλευθερίαν ἐπὶ τὰ πεδία ταῦτα καὶ τὰ ὄρη, ἐνθα οὐδέποτε
ἕως τότε εἶχον γεννηθῇ ἄνδρες ἐλεύθεροι.

Ἄλλ' εἶναι πλουσία ἡ Βάρη· βαρὺς ὁ ἀήρ ἐν αὐτῇ καὶ
παχεῖα ἡ γῆ πυκνὰς ἀναδιδοῦσα ἀναθυμιάσεις, πιέζουσι
καὶ ἀμαυροῦσι τὴν διάνοιαν καὶ τρέφουσι τὰ ἐλαϊόδε-
δρα· οὐδέποτε ἐδῶ θὰ ἐγεννᾶτο ἡ ἐλευθερία· ἡ ὑψηλο-
φροσύνη θνήσκει, ὁ Ἀπόλλων θὰ μετεβάλλετο εἰς παχὺν
κτηνοτρόφον. Ὁμαλὴ, ἀδιάγραπτος, μονότονος ἡ παρα-
λία, ἐμπνέει τὴν ἀνίαν τῷ τεινομένῳ πρὸς τὴν θάλασ-
σαν βλέμματι· καὶ ὅταν ἐντεῦθεν τοῦτο ἀποστρέφηται
πρὸς τὴν γῆν, κενὸς ὁ ὀρίζων, κενὸς ὡς παντὸς Βαρυσίου
ἡ φαντασία, πανταχόθεν ἀπλοῦται· καὶ ἀτέρμων κουρά-
ζων τὴν ὄρασιν καὶ ὡς ἀπλαστον, ἀπειρον, σάβανον
περιβάλλον καὶ ἀποκρύπτων πᾶσαν ὀπτασίαν, ἣν οἱ πόθοι
πετεροῦντες μακρὰν, μακρὰν ὑπὸ τὸν οὐρανὸν διώκουσιν·
οὐδ' ἐνὸς λόφου κορυφῇ, οὐδ' ἡ ἐλπίς κἄν μεμακρυσμένης
σειρᾶς ὁρέων.

ὦ! τῆς Ἀττικῆς μου αἱ πεδιάδες καὶ τὰ βουνά!
Ἐκεῖσε, ἐκεῖ! . . πέραν τοῦ Ἀδρια καὶ τοῦ Ἰονίου καὶ
μακρότερον ἔτι, ὑπὲρ τὰ βουνὰ ἐκεῖνα καὶ τὰ βάραθρα,
κάτω, νοτιώτερον ἐνθα καὶ πάλιν ἡ θάλασσα λάμπει
τὴν θείαν περιβάλλουσα γῆν, ὡς ἐραστῆς κατὰ τὴν
πρώτην τοῦ ὕμεναιου νύκτα σφιγκτὰ ἐν τῇ ἀγκάλῃ του
τὴν κόρην μεθύων ἐξάλλος ἀπειλεῖ ἡ ἀποπνέξῃ, . . ἐκεῖ
οἱ πόθοι μου ἵπτανται ὅλοι καὶ ἡ ψυχὴ ἐφίσταται.

Ἄλλ' ἐπανερχονται αἱ ιδεαὶ μου ἐν Bari μικρῶν τινῶν
πλοίων οἱ ἱστοὶ σκοτεινότεροι διαγράφονται ἐν τῷ ζόφῳ
ὅστις καλύπτει τὸν λιμένα· ἡ προκυμαία εἶναι ἔρημος.
Τρεῖς χιλιάδες ἐτῶν παρῆλθον ἀφ' οὗ τὰ ἀπὸ τῶν ἀκτῶν
τῆς πατρίδος μου ὁρμησάμενα πλοῖα προσήραξαν ἐδῶ
κομίζοντα τοὺς Ἕλληνας ἀποίκους, τὸν πολιτισμὸν, τὴν
εὐζωίαν. Ὅποια γεγονότα κατὰ τοὺς τριάκοντα τούτους
αἰῶνας! Ὅποιοι διάστημα μεταξύ τοῦ πρώτου πατή-
σαντος τὴν παραλίαν ταύτην Ἕλληνας καὶ ἐμοῦ τοῦ μό-
νου ἐρηγοροῦντος παρ' αὐτῷ! Ὀλόκληρος ἡ ἱστορικὴ
ὑπάρξις τῆς χώρας ταύτης περιλαμβάνεται μεταξύ τῶν
δύο τούτων σημείων, σημείων ἑλληνικῶν· ὅστις ἂν ἔχῃ
Ἑλληνικὸν τὸ φρόνημα θὰ ἐννοήσῃ πῶς τὴν στιγμὴν
ταύτην τὰ δύο αὐτὰ σημεία συναντῶνται ἐν τῷ πνεύ-
ματί μου, καὶ ἡ κεφαλὴ μου ὀρθοῦται ὑπερήφανος καὶ ὁ
ἦχος ὁ βαρὺς τῶν βημάτων μου μεταβάλλεται εἰς τὰς
ἀκοάς μου εἰς τὸν κρότον ὃν ἐγείρει διαβαῖνον τοῦ κρα-
τοῦντος τὸ ἄρμα.

Οἱ Γερμανοὶ ἐκμυζῶσι τὸν τόπον· ἡ Βάρη ἀποβαίνει
κατ' ὀλίγον ὁ πρῶτος μετὰ τὴν Τεργέστην λιμὴν τῆς
Ἀδριατικῆς· ἀπέναντι καὶ νοτιώτερον οὐχὶ ἀντίζηλος,
ἀλλ' ἀδελφὴ, ὀργῶσιν αἱ Πάτραι· ἡ μετὰ τῶν δύο
τούτων λιμένων ἄμεσος συγκατοικία καθίσταται ἤδη ζή-
τημα σπουδαιωτάτων συμφερόντων διὰ τε τὴν Ἑλλάδα
καὶ τὴν Ἰταλίαν· **συνδέσατε τὰς χεῖρας τῶν δύο
ἀδελφῶν, κύριε Γουδῆ.**

Ἀγησίλαος.